

Вяра

08.02 по еретическия, †26 януари по църковния календар - Свети преподобни Ксенофонт и Мария и синовете им Иоан и Аркадий. Св. Иосиф Солунски. Св. преподобни Симеон Ветхи. Св. мъченици Анания презвитер, Петър, тъмничен ключар, и на седем воини с тях

Житие на преподобните Ксенофонт и Мария и синовете им Иоан и Аркадий (V-VI в.)

Свети

Ксенофонт бил един от най-знатните сановници в Константинопол. Той бил богат на

светски блага, но още по-богат на вътрешни съкровища: вяра, благочестие и усърдно съблюдаване на всички Божии заповеди. Бидейки знатен по сан и по благороден произход, той бил още по-знатен по благочестие и по добродетелен живот. Колкото бил висок по оказваната му чест, толкова бил смиреномъдър по ум; не се превъзнасял над хората в сърцето си и не се гордеел с временната си светска слава. Събирал си съкровища на небесата, като предварително изпращал там богатствата си чрез ръцете на бедните. Имал си другарка в живота, на име Мария - негова подражателка във всички добри дела и изцяло еднаква с него по характер. Ксенофонт живеел с

нея добродетелно, угаждайки на Бога, изпълнявайки непорочно всички заповеди и съблюдавайки правдата Божия. Когато им се родили двама сина - Иоан и Аркадий, те ги възпитавали с добри наставления и ги учили не само на книжна мъдрост, но и на страх Божий, който е начало на всяка премъдрост, а също така ги поучавали и на всяка добродетел. Те желяели да видят в децата си не само наследници на богатите си имоти, но преди всичко подражатели на богоугодния им живот. Изпратили ги да се учат на елинска мъдрост във финикийския град Берит, който по това време се славел с школите си. След като те поживели там известно време заради учението, Ксенофонт се разболял тежко и вече очаквал смъртта. Като не се надявала мъжът ѝ да оздравее, Мария написала писмо до синовете си, в което ги уведомявала за тежкото заболяване на баща им и ги моела по-скоро да се върнат у дома, преди баща им да отиде във вечността. Тя искала децата да получат последно благословение от баща си и да вземат участие в погребението му. Те побързали да се върнат у дома. Като ги видял, баща им се зарадвал и от радостта състоянието му се подобрило. Той им наредил да седнат на леглото му и започнал да ги поучава така:

- Както ми се струва, деца мои, аз се приближавам към края на живота си. А вие, ако ме обичате, като свой баща, направете това, което ви завещавам. Първо, бойте се от Бога и устройте живота си по Неговите свети заповеди. И второ, това, което ще ви кажа сега, казвам не от тщеславие, а с цел да ви наставя в пътя на добродетелта: ако имате за свой образец моя живот, мисля, че няма да ви е нужен друг учител. Защото домашното учение, изразено в слово и дело, е много по-полезно от всяко друго учение. Знайте, че съм живял досега, съхранявайки постоянно благоговение и простота на сърцето. Бях уважаван и обичан от всички не заради високия си сан, а заради кротостта и добрия си нрав: никого с нищо не съм

обидил, никога никого не съм укорил, не съм клеветил, не съм завиждал, не съм се гневил напразно, не съм враждувал с никого. Обичах всички и живеех в мир с всички. Не пропусках да посещавам църквата нито вечер, нито сутрин. Не презирах нито бедния, нито странника, нито опечаления, но утешавах всекиго със слово и дело. Често посещавах намиращите се в тъмниците, откупих много пленници и ги пуснах на свобода. И както поставих преграда пред устните си, за да не кажа нищо лошо и лукаво, по същия начин поставих и закон за очите си - да не гледат чуждата красота и да не я пожелават. Бог ме опази и аз не познах друга жена, освен вашата майка, но и с нея живях в плътски съюз само докато се родихте вие, а след това ние се разбрахме да останем чужди един на друг по плът и съхранихме телесната си чистота в Господа и досега. Деца, последвайте живота на родителите си, подражайте на нашата вяра, търпение и кротост и живейте така, че да угаждате на Бога; тогава Бог ще ви изпрати дълъг живот. Давайте милостиня на сиромасите, защитавайте вдовиците и сирачетата, посещавайте болните и намиращите се в затворите, избавяйте от бедствия обидените и неправилно осъдените, запазете мир с всички. Бъдете верни на приятелите си, правете добро на враговете си, без да им въздавате със зло за злото; към всички бъдете добри, кротки, любезни, смирени. Съхранявайте в непорочност душевната и телесната си чистота, а ако Бог ви благослови със съпружество, ложето ви да бъде нескверно. Бъдете благотворителни към Божиите църкви и манастири. Почитайте свещениците и монасите, защото заради тях Бог проявява милосърдие към целия свят. И особено не забравяйте скитащите се заради Бога по пустини и планини, по пещери и земни пропасти, но им давайте необходимото за живота. Нахранете достатъчно бедните и не ще обеднеете. Вие знаете, че домът ми никога не е търпял лишения, въпреки честите трапези, предлагани на сиромасите. Често се молете и внимавайте върху поученията

на светите мъже. Въздавайте дължимата почит на майка си и я слушайте със страх Господен, като винаги изпълнявате волята ѝ и никога не отстъпвате от повеленията ѝ. Бъдете милостиви към робите, обичайте ги като членове на семейството си и като свои деца; старците пускайте на свобода и им давайте храна и всичко потребно до самата им кончина. Накратко казано, повтарям ви: това, което сте ме видели да върша, същото вършете и вие, и ще се сподобите с честта и славата на светиите. Помнете винаги и това, че този свят скоро ще премине и славата му ще изчезне. Деца, пазете заповедите Господни и моите наставления и Бог на мира ще бъде с вас!

Като чули тази реч, Иоан и Аркадий заплакали и казали:

- Татко, не ни оставяй, а помоли Бога да ти даде още време да поживееш с нас. Вярваме, че ще измолиш това от Бога, ако поискаш: Бог ще те послуша. За нас, младите, твоят живот тук е много необходим, за да ни наставляваш по най-съвършен начин към добри дела и сам да устроиш живота ни както трябва.

Бащата тежко въздъхнал и като се просълзил, казал:

- Откакто Бог ме посети с тази болест и легнах на легло, аз много молих и моля Бога за това, да ми изпрати Той, заради вашата младост, още малко време, за да поживея на земята, докато ви видя съвършени във всичко.

През следващата нощ свети Ксенофонт получил откровение в сънно видение, че Бог му повелява да остане още в този живот. Той възвестил това на съпругата и децата си и всички те се зарадвали и прославили Бога. Болният започнал малко по малко да оздравява от недъга. Той казал на синовете си:

- Деца, идете и завършете учението си, а след завършването, незабавно се връщайте. Аз ще уредя законния ви брак.

След това той ги качил на кораб и като ги снабдил с всичко необходимо, ги изпратил отново в Берит.

Когато те тръгнали на път, плаването отначало било благополучно, тъй като духал попътен вятър. Но след това внезапно се вдигнал насрещен вятър и настанала буря и силно вълнение. Моряците скоро оставили кърмата и корабът бил понесен от бурята неznайно накъде, потъвайки все повече сред вълните. Всички, които се намирали на кораба, се отчаяли за живота си и поради страх от смъртта горчиво плачели. Плачели и двамата братя, Йоан и Аркадий, възнасяйки молитви към Бога.

- Владико преблагий и Промислителю за всяка твар! - молили се те. - Не презирай Своего създание, спомни си за добрите дела на родителите ни и заради тях не ни оставяй; не позволявай да умрем преждевременно в ранните години на цветущата ни младост. Нека ни пощади бурята и не ни погълне морската дълбина. Спомни си Твоите милости и щедрости, погледни от висотата на светата Си слава и виж бедствието ни. Чуй стенанието и воплите ни! Със сърце съкрушено и с дух смирен Те молим: прости към нас всесилната Си десница и ни избави от гибел; не ни предавай на смърт заради Твоего име, но постъпи с нас по милостта Си и по голямото Си милосърдие. Избави ни от удавяне заради Твоята слава, защото не мъртвите ще Те възхвалят и не тези, които слизат в гроба, а ние, живите, ще прославим Твоего величествено име.

Моряците, като видели, че силното вълнение не престава, а се увеличава още повече, така че вече било невъзможно да се спаси корабът от потъване, като си дали вид, че уж желаят да помогнат, слезли в неголям плавателен съд, устроен по особен начин, покрит отгоре и защитен от потъване, и след това побързали да се отдалечат от кораба, плавайки натам, накъдето ги носели вълните. Те се надявали, че вълните ще ги

изхвърлят някъде на брега. Юношите Йоан и Аркадий, оставайки на кораба с робите си, видели и бягството на моряците, и неизбежната гибел на кораба, понеже той вече се разрушавал, и като се пълнел с вода, потъвал. Те напълно се отчаяли за живота си и свлекли от себе си дрехите, за да могат по-удобно да плуват, да не потънат веднага и да не загинат в бездната. Очаквайки окончателна раздяла и смърт, те с плач и с умилни гласове викали към родителите си, останали далеч у дома, представяйки си ги, като че се намирали при тях.

- Желая ти да бъдеш здрав, любезни татко! - казали те. - Бъди здрава и ти, прелюбезна майчице! Не ще ни видите повече, както и ние вас; няма вече да се наслаждаваме на земните блага заедно с вас у дома.

След това те си казали един на друг:

- Горко ни, любими братко! Горко ни, светлина на очите ми! О, колко тежко е да се разделяме! Къде са сега родителските молитви? Къде са техните благодеяния на бедните? Къде са техните милостини, подавани от монасите и оказваното им уважение? Нима нито една от молитвите им за нас не е стигнала до Бога, или ако е стигнала, все пак се е оказала безсилна, тъй като са я превишили множеството ни грехове, заради които вече сме недостойни и да живеем? Горко на нас, които неотдавна плакахме заради очакваната смърт на баща ни, а сега ще станем виновници за неутешимия плач и безкрайното ридание на родителите ни! О, татко! Ти, който усърдно се грижиш за възпитанието ни и благоустрояването на живота ни, не ще ни видиш дори и мъртви. О, майчице, която се надяваше да видиш брака на синовете си и която подготвяше преди време прекрасни палати! Ти не ще видиш гроба на децата си. Наистина, за родителите е тежко да видят децата си умиращи и да ги погребат, а колко по-тежко ще бъде вашето страдание, мили наши родители, при загубата на

вашиите деца, когато не сте видели смъртта им и дори не можете да получите и вест за неочакваната им и горчива кончина! Вие се надявахте, че ние ще ви погребем в дълбока старост, а сега и ние не се удостояваме да бъдем погребани от вашите ръце.

След това те се прегърнали и прощавайки се, си казали един на друг:

- Спасявай се, брате, и ми прости!

При това те още веднъж викнали към Бога:

- О, Царю и Владико на всички! Каква смърт си допуснал за нас! Ако по неизказаните Ти съдби за нас е невъзможно да се избавим от нея, то поне не ни разделяй, когато умираме. Нека ни покрие една и съща вълна и нека една утроба на морския звяр бъде наш общ гроб!

Те се обърнали и към слугите си:

- Спасявайте се, добри братя и приятели, и ни простете.

Когато корабът окончателно се разбил, всеки от тях се хванал за първата попаднала му дъска и по такъв начин те били разпръснати от вълните на различни страни. Но, по Божия благодат, всички били спасени от удавяне и гибел, само че били отнесени на различни страни: слугите били изхвърлени на сушата в Тир, Йоан бил изхвърлен на едно място, наречено Малмефетан, а Аркадий - в Тетрапиргия. Всеки от тях, като не знаел нищо за избавянето на брат си от смърт, не се радвал за живота си, а скърбял за смъртта на брат си.

Като излязъл на сушата, Йоан разсъждавал в себе си така:

- Къде да отида сега? Срам ме е да се появя гол пред очите на хората. По-добре да отида в манастир, където живеят

благоговейни монаси и там да поработя на Бога, Който ме спаси от смърт; по-добре да живея в нищета и смирение, отколкото сред богатствата на този свят. Мисля, че Бог затова не ни послуша, когато Му се молехме на кораба, защото родителите ни искаха да ни съчетаят с брак и да ни оставят богатства и големи имоти. Ние бихме погинали в суетата на този свят по-бързо, отколкото в морето. Всевиждащият Бог, устройвайки за нас по-добър живот, допусна това бедствие с нас, и както Му беше угодно, така и стана. Той, Благият, знае всичко, което ни е от полза, а ние не знаем нищо от това, което ще ни се случи. Той знае всичко и върши каквото иска, приготвяйки спасението на душата на всеки.

След това, като въздигнал ръце към Бога, той се помолил така:

- Господи мой, Господи, който ме спаси от морските вълни и от смъртна гибел! Спаси и Твоя раб, брат ми Аркадий. Избави го от горчива смърт, както избави и мен по милостта Си. И ако си го запазил жив и си го извел на сушата, отвори ума му, за да размисли и да възжелае монашески живот, и го сподоби да Ти благоугоди. Спаси и слугите, които бяха с нас, така че нито един от тях да не погине в морето, но чрез спасението на всички тях да се прослави Твоето пресвято име!

Вървейки по брега, той продължавал да се моли:

- Господи Иисусе Христе, Единородни Сине Божий! Обърни внимание на молитвата на Твоя раб и насочи стъпките ми към изпълнение на Твоите заповеди, настави ме по Твоята свята воля, защото Ти знаеш, Владико, че в този час нямам друг помощник, освен Теб.

Като изминал немалко разстояние, той намерил един манастир и почукал на вратата. Вратарят му отворил и го видял гол. Свалил от себе си връхната дреха, дал му я да я

облече и като го въвел в килията си, му предложил хляб и сочиво. Когато станали от трапезата, вратарят монах, попитал:

- Откъде си, брате?

Той отговорил:

- Странник съм, господарю мой, и сиромах, спасил се от гибел в морето. Когато корабът се разби и потъна във водата, аз се хванах за една дъска и бях носен от вълните. Бог, по вашите молитви, ме запази жив, и аз бях изхвърлен на вашия бряг.

Като чул това, вратарят монах, се умилил и прославил Бога, спасяващ надяващите се на Него. След това попитал:

- Къде искаш да идеш, брате?

Иоан му отговорил:

- Където посочи Бог. Бих искал да стана монах, ако милосърдният Владика, като презре съгрешенията ми, ме сподоби да приема благото Му иго.

Монахът му рекъл:

- Наистина желаяш добро нещо, чедо, и ще бъдеш блажен, ако с цялото си усърдие поработиш на Бога.

Тогава юношата се обърнал към него със следната молба:

- Умолявам те, отче, кажи ми: мога ли да остана тук заедно с вас?

Монахът отговорил:

- Почакай малко. Ще съобщя за теб на игумена. Може би той ще получи откровение от Бога за теб. След това ще напредиш това, което той ти повели и ще се спасиш.

Вратарят отишъл при игумена и му разказал подробно всичко за юношата. Игуменът наредил да го доведат при него и като го видял, прозрял Божието призвание в съдбата му. Като предвидял добрия му живот, той рекъл:

- Благословен е Бог на твоя баща и твоята майка, Който те спаси от гибел в морето и те доведе тук!

След това, като му дал подробни наставления за спасителния монашески живот, го осенил с кръстното знамение и му повелил да остане в манастира. Скоро той постригал Иоан в монашеския ангелски чин. По такъв начин блаженият Иоан се подвизавал в молитва и пост и във всички манастирски трудове, изпълнявайки послушания. Но той постоянно скърбял за брат си, мислейки, че е загинал в морските вълни.

По Божие изволение Аркадий също останал жив и като излязъл на сушата в Тетрапиргия, паднал ничком и се помолил на Бога така:

- Господи Боже на Авраам, Бог на Исаак, Бог на Иаков, Бог на моя баща! Благодаря Ти, че ме избави от вълнението и от бурята и ме изведе от смърт към живот, който вече не очаквах, и постави нозете ми на сушата. Но както спаси мен от удавяне, така, Премилостиви, спаси и Твоя раб, брат ми Иоан. Моля Ти се, Господи мой, Господи - съхрани го по Твоето милосърдие, за да не го потопят вълните и бурята и да не го погълне бездната. Чуй ме, Господи, по голямата Си милост и ме сподоби да видя брат си. Спомни си за делата на баща ни и не отвеждай Иоан в преизподните дълбини на морето. Не предавай младия момък на преждевременна и неочаквана смърт. Позволи ми първо да го видя и след това да умра.

Като се молел така, той плачел силно и дори изнемогнал от плач. След това станал и отишъл в намиращото се недалеч селище, където го срещнал един христолюбец, който му дал

вехта дреха. Той се облякъл и като помолил за малко хляб, укрепил изнемогналото си тяло. След това влязъл в намиращата се там църква и като се помолил още веднъж със сълзи за брат си, облегнал се на стоящия до църквата стълб и заспал. И веднага видял в сънно видение брат си Йоан, който му казал:

- Братко Аркадий! Защо плачеш така горчиво за мен и съкрушаваш сърцето си? Аз, по благодатта Христова, останах жив. Затова не скърби за мен.

Като се пробудил, Аркадий повярвал, че това съновидение е истинно. Той се изпълнил с голяма радост и благодарил на Бога. И започнал да размисля какво да направи.

- Ако отида - си мислел той - при родителите си, те, като не видят брат ми, ще се опечалят. Ако отново отида в школата и след завършването на философските науки се завърна при родителите, пак не ще ги зарадвам. Като видят само мен, те ще почнат горчиво да плачат. Не зная какво да сторя. Помня как баща ми винаги възхваляше монашеския живот, свързан с безмълвието и приближаващ към Бога. И така, ще ида в манастир и ще стана монах.

Като размислил така, Аркадий се помолил и отишъл в Иерусалим. Като се поклонил на светите места, в които Господ извършил спасението на света, той излязъл от града и искал да отиде в първия манастир, който му се изпречи на пътя. Продължавайки да върви, той срещнал един почтен монах, украсен с побелели коси, човек със свят живот и прозорливец. Като пристъпил към него, юношата паднал в нозете му, целунал ги и казал:

- Свети отче, моли Господа за мен, тъй като се намирам в голямо униние и страдам.

Старецът му рекъл:

- Не скърби, чедо! Брат ти, за когото скърбиш, е жив също като теб. Всички други, които са били с вас на кораба, пазени от Бога, са се спасили от гибел и са отишли в манастири заради монашеския живот. Брат ти Йоан вече е приел първото монашеско посвещение. Ще дойде време, когато ще видиш брат си със собствените си очи, защото молитвата ти е чута.

Като чул тези думи на великия старец, Аркадий стоял изумен и се удивлявал на прозорливостта на светеца, а след това, като паднал отново в нозете му, почнал да говори:

- Тъй като Бог не скри от теб нищо от това, което се случи с мен, то и ти не ме отхвърляй - умолявам те. По какъвто начин знаеш, спаси смирената ми душа и ме въведи в монашеския живот.

Старецът му рекъл:

- Да бъде благословен Бог! Върви след мен, дете мое.

Старецът го завел в лаврата на свети Харитон, която на сирийски език се наричала Сукийска . Там той постригал юношата за монах и му дал килия, в която по-рано се подвизавал един от великите отци в течение на петдесет години. Самият старец прекарал една година с Аркадий, като го наставлявал в правилата на монашеския живот и го учел да се бори с невидимите врагове и да им противодейства. Когато годината свършила, старецът отишъл в пустинята, като оставил Аркадий сам в килията и му обещал да се види с него след изтичането на три години. Като получил наставления от стареца, Аркадий ревностно ги изпълнявал, работейки на Бога денем и нощем.

След като изминали две години от гибелта на кораба, Ксенофонт, като не знаел за случилото се с децата му в

морето, изпратил един от слугите си в Берит, като му поръчал да издири Йоан и Аркадий и да узнае подробно всичко за тях: здрави ли са и ще завършат ли скоро учението си. Бащата и майката много се чудели, че в продължение на толкова много време децата нито веднъж не ги известили за себе си и не изпратили нито едно писмо на родителите си. Слугата, като пристигнал в Берит и като узнал, че децата на господаря му не са се появявали в този град, си помислил: "Да не би да са променили намерението си и да са отишли в Атина?" И отишъл да ги търси в Атина. Като не ги намерил и там и като не бил в състояние да събере каквито и да било сведения за тях, той си тръгнал смутен към Константинопол. Когато почивал по пътя в една гостилница, някакъв странстващ монах също се спрял да отдъхне там. По време на разговора той казал, че отива в Иерусалим да се поклони на светите места. Като се вгледал внимателно в монаха, слугата на Ксенофонт постепенно разпознал в него свой бивш приятел - един от слугите, изпратени от господаря с децата в Берит. Слугата попитал монаха:

- Не се ли казваш еди-как си? - и като назовал името му, казал: - Ти си слуга на нашия господар Ксенофонт, който тръгна с Йоан и Аркадий към Берит.

Монахът отговорил:

- Действително това съм аз, а ти си моят другар, тъй като ние сме слуги на един господар.

Тогава слугата попитал:

- Какво се е случило с теб, та си станал монах? И къде са господарите ни Йоан и Аркадий? Разкажи ми, моля те, защото положих много усилия, за да ги намеря, и не ги открих никъде.

Монахът тежко въздъхнал и с пълни със сълзи очи започнал

подробно да му разказва:

- Приятелю, ти трябва да знаеш, че господарите ни загинаха в морето, а също и всички, които бяха с тях. Мисля, че само аз се спасих от гибел. Реших, че е по-добре да се скрия в монашеско звание, отколкото да се завърна у дома и да донеса ужасната вест на господаря и господарката и на всички домашни. И така, аз станах монах и отивам в Иерусалим на поклонение.

Като чул това, слугата започнал горчиво да плаче. Започнал да вика от жалост, биел се в гърдите и казвал:

- О, горко ми, господари мои! Какво се случи с вас? Какво чувам за вас! Как сте пострадали! Каква горчива кончина ви е постигнала! Кой ще извести баща ви и майка ви за ужасната ви смърт? Чии очи ще могат да гледат бащините сълзи и майчината скръб! Възможно ли е да слушам плача, риданието и воплите им, без да ме побият тръпки? Горко ми, мои добри господари! Вие загинахте, надежда наша! Надявахме се, че като станете наследници след родителите си, ще дарите с щастие нас, слугите, ще обсипете с благодеяния нуждаещите се, ще успокоите странниците, ще облагодетелствате бедните, ще украсите Божиите храмове, ще давате необходимото на манастирите, а сега, о горко ни! Всичките ни надежди са излъгани. Какво да сторя, не зная. Ако се върна у дома при господаря ми, не ще посмея да му разкажа толкова прискърбни новини. И наистина, как да възвестя на бащата и майката, че синовете им са загинали в морето? Като чуят това, дали няма да паднат мъртви още в същия час, изнемогвайки от тежка скръб? Затова няма да се върна, за да не би господарите ми да умрат преждевременно от лошата вест, която ще им занеса, и по този начин да стана виновен за смъртта им.

Докато слугата говорел така и плачел, не желаейки да се върне при господаря си, случилите се там странници и жители

на селището го убеждавали да престане да плаче и го съветвали да си отиде у дома и да разкаже всичко на господарите си, за да не го прокълнат.

- Ако не известиш господарите си за нещастията им - казали те, - и сам неочаквано изчезнеш, няма да има спасение за теб.

Слугата послушал съвета им и се завърнал в Константинопол. Като влязъл в дома на господаря си, той седнал с клюмнала глава и изпито лице и в смущение мълчал.

Господарката му Мария, като чула, че слугата им, изпратен при децата, се е завърнал, веднага го повикала при себе си и почнала да го разпитва:

- Как живеят децата ни?

- Нищо особено, добре са - отговорил слугата.

Господарката продължавала да разпитва:

- А къде са писмата им?

- Изгубих ги по пътя - отговорил слугата.

Тогава сърцето ѝ започнало да се смущава и тя се обърнала към слугата:

- Заклевам те в Бога, кажи ми истината. Душата ми се смути силно и силите ми ме напуснаха.

Тогава той възкликнал високо, горчиво заплакал и започнал да разказва истината.

- Горко ми, господарке! - казал той. - И двете ви светила угаснаха в морето: корабът се разбил и всички се удавили.

О, колко мъжествена, свръх очакванията, се оказала господарката, като чула тази вест! Вярвайки крепко в Бога, тя,

вместо да падне на земята от изнемога и скръб и да ридае в отчаяние, помълчала малко в изумление, а после рекла:

- Благословен Бог, Който е устроил всичко това! Както е било угодно на Господа, така и е направил. Да бъде благословено името Господне отсега и до века!

А на слугата, който ѝ донесъл вестта, казала:

- Мълчи и не казвай никому за това. Господ даде, Господ взе; Той Сам знае кое ни служи за полза.

Когато минало три часа и денят клонял към вечер, Ксенофонт се върнал у дома от царските палати. Той се завръщал тържествено, предшестван и съпровождан от мнозина. Като влязъл в дома си и като отпуснал дошлите с него хора, той седнал на трапезата. Приемал храна само един път дневно, и то вечер. Когато се настанил на трапезата, съпругата му Мария се обърнала към него:

- Господарю мой, знаеш ли, че нашият слуга си дойде от Берит?

На това Ксенофонт отговорил:

- Да бъде благословен Бог! А къде е завърналият се слуга?

Господарката му казала:

- Болен е и почива.

Тогава Ксенофонт попитал:

- Донесъл ли ни е писма от децата?

На това тя казала:

- Остави днес това, господарю! Нека вкусим сега храна, а утре ще видиш писмата. Слугата има много, което да ни

разкаже с думи.

Но Ксенофонт настоявал:

- Нека донесат писмата сега и незабавно. Ще ги прочета и ще узная, здрави ли са децата ни. А всичко, което има да ни каже устно, нека ни го каже утре.

Тогава Мария, не бидейки в състояние да удържи сърдечната си скръб, се обляла в сълзи и не могла да каже нищо поради обзелите я ридания. Като видял, че тя така силно плаче, Ксенофонт се учудил и започнал да разпитва:

- Какво е това, господарке моя Марийо? Защо плачеш така? Да не би децата ни да са болни?

Тя едва-едва успяла да промълви:

- Добре би било, ако бяха болни, но те, нашите любими деца, са загинали в морето.

Ксенофонт изстенал високо и като се просълзил, казал:

- Да бъде благословено името на Отца и Сина, и Светия Дух во веки, амин! Не скърби, господарке моя! Вярвам, че Бог не ще допусне децата ни да погинат докрай и се надявам, че милосърдният Му промисъл не ще причини скръб на побелелите ми коси, както и аз никога не съм се осмелявал да оскърбя Неговата благодат. Да се помолим на великата Му милост в продължение на цялата тази нощ и да се надяваме, че Бог ще ни открие за децата ни: живи ли са, или не?

След това те веднага станали, затворили се в молитвената стая и прекарвали цялата нощ в молитва, обръщайки се към Бога с много сълзи и с твърда вяра. Когато се зазорявало, те полегнали да отдъхнат, всеки поотделно, върху вехти дрипи от остра козина. И двамата имали едно и също сънно видение. Сторило им се, че виждат двамата си сина, предстоящи пред

Христа Господа във велика слава: Иоан имал приготвен за него престол, скиптр и царски венец, украсен с многоценни бисери и скъпи камъни; а Аркадий имал венец от звезди, кръст в дясната ръка и светъл одър, приготвен за отдых. Когато станали от сън и си разказали един на друг виденията, които имали, те разбрали, че синовете им са живи и се охраняват от милостта Господня. Те силно се зарадвали и Ксенофонт рекъл на съпругата си:

- Мария, мисля, че децата ни са в Иерусалим. Да отидем там и да се поклоним на светите места. Може би там някак си ще намерим и нашите деца.

Като се посъветвали така помежду си, Ксенофонт и Мария се приготвили за път и дали разпореждания на управителите за всичко, отнасящо се до дома и имуществото. Те раздали много милостини и като взели със себе си злато, колкото било необходимо за даване на милостиня и за пожертвования за светите места, се отправили към Иерусалим. Като пристигнали там, те обходили всички свети места, молели се и раздавали милостиня. След това започнали да обикалят по всички намиращи се в околностите на Иерусалим манастири, издирвайки децата си, но никъде не ги открили. Случило им се на едно място по пътя да срещнат един от слугите си, който бил с децата им, на кораба и вече бил станал монах. Те го прегърнали, целунали го и му се поклонили до земята. На свой ред и монахът им се поклонил до земята и им казал:

- Моля ви, заради Бога, не ми се покланяйте. Не ви прилича, като на мои господари, да се кланяте на мен, вашия слуга.

Ксенофонт му казал:

- Ние почитаме светия монашески образ и затова се кланяме. А ти не скърби за това, но по-добре ни разкажи, умоляваме те, къде са нашите синове? Кажете ни, заради

Господа, кажи!

Монахът се просълзил и казал:

- Когато корабът се разби в морето, ние, като се хванахме за отломки, плувахме поотделно, носени от бурята. Повече нищо не знаях. Не знаех, спасил ли се е някой, или не. На тирския бряг бях изхвърлен само аз.

Като узнали това, Ксенофонт и Мария се разделили с монаха, като го обдарили щедро с милостиня, за да се моли за тях и за децата им. Те се насочили към земите около река Йордан, за да се помолят и там и да раздадат останалото злато. Когато вървели по набеязания път, по Божий промисъл, срещнали онзи свят старец - прозорливец, който облякъл сина им Аркадий в монашески образ. Като паднали в нозете на светия отец, те го помолили да се помоли за тях на Бога. На светия старец му било открито от Бога всичко за тях. Като се помолил, той им рекъл:

- Кой доведе Ксенофонт и Мария в Иерусалим? Никой, освен любовта към децата. Но вие не скърбете: децата ви са живи и Бог ви е открил насън славата, приготвена им на небето. Идете, работници на лозето Господне, там, където отивате сега, и когато свършите там молитвите си, при завръщането ви в светия град ще видите децата си.

Като побеседвали така, те се разделили: Ксенофонт и Мария тръгнали към река Йордан, а прозорливият старец отишъл в светия град и като постоял в църквата "Възкресение Христово", седнал на земята близо до света Голгота и почивал. Докато светият старец седял там, младият монах Йоан, синът на Ксенофонт, който бил дошъл от Малмефетанския манастир в Иерусалим на поклонение, видял светия старец и му се поклонил до земята. Старецът го приветствал с любов и като го благословил, попитал:

- Къде беше досега, господарю мой Иоане? Ето, баща ти и майка ти те търсят, а ти си дошъл да търсиш брат си.

Иоан се удивил от това, че този свят старец знае всичко. Като разбрал, че това е прозорливец, той паднал в нозете му и казал:

- Умолявам те, отче, кажи ми заради Господа, къде е брат ми? Душата ми силно изнемогва от желание да го видя. Много се подвизавах, молейки се на Бога да ми открие: жив ли е брат ми, или не? Но Господ не благоволи да ми открие това досега. Той прави това сега чрез теб, честни отче!

Старецът му рекъл:

- Седни до мен; скоро ще видиш брат си.

Когато те поседели малко, дошъл друг монах, младият Аркадий, с изнурено тяло и изсъхнало лице. Очите му били дълбоко хлътнали от извънмерен пост и въздържание. Покланяйки се на светите места, той скоро видял седящия старец и като притичал до него, паднал в нозете му, казвайки:

- Отче, ти остави своята нива и вече трета година не я посещаваш. Много тръни и бурени израснаха в твое отсъствие и сега ти предстои много да се потрудиш, докато я очистиш.

Старецът му рекъл:

- Знай, дете мое, че ежедневно посещавах нивата си и вярвам на Господа, че не тръни са израснали на нея и не бурени, а зряла пшеница, достойна за трапезата на Царя на царете. Седни до мен.

Аркадий седнал. Старецът помълчал известно време и след това се обърнал към Иоан:

- Откъде си, брат Иоане?

Иоан отговорил:

- Аз, отче, съм сиромас и странник. Моля милостта Господня и твоята свята молитва само за изпълнението на едно-единствено желание на сърцето ми.

Старецът му рекъл:

- Да, това е така. Но кажи ми, от какъв род си, от кой град си, кое е отечеството ти, а също и какъв е животът ти, за да се прослави името Господне.

Иоан започнал да разказва всичко по ред - че е роден в Константинопол, син на сановник, имал брат Аркадий, с когото бил изпратен в Берит да се учи, че в морето, по време на силно вълнение, корабът се разбил и всички освен него се удавили.

Аркадий, който слушал този разказ, внимателно се взирал в монаха и накрая разпознал в него родния си брат. По духа на роднинската любов той не можел да слуша повече разказа и възкликнал:

- Наистина, отче, това е брат ми Иоан!

На това старецът казал:

- И аз знам, но мълчах, за да се разпознаете сами един друг.

Те се хвърлили един към друг, прегръщали се и се целували с радост и със сълзи и след това, като станали, прославили Бога, Който ги сподобил да се видят живи, в светия монашески образ и в добродетелен живот, посветен на Бога.

След два дни от Йордан дошли Ксенофонт и Мария. Като се помолили на Голгота и като се поклонили на живоносния гроб на нашия Господ, те раздали на това свято място много злато за слава Божия. Като видели там и светия прозорлив старец,

те го познали и като паднали в нозете му, изпросили неговото благословение. След благословението те казали на стареца:

- Заради Господа, отче, изпълни обещанието си и ни покажи децата ни.

А двамата им сина, Йоан и Аркадий, стоели до стареца, но той им повелил да не казват нито дума и дори да не повдигат очите си, а да гледат надолу, за да не бъдат разпознати. Децата познали родителите си и се радвали в сърцата си, а родителите не могли да ги познаят, защото били в монашеско облекло и защото от продължителното въздържание красотата на лицата им била повехнала. Тогава светият старец казал на светите Ксенофонт и Мария:

- Идете в гостилницата си и ни пригответе трапеза. Аз ще дойда с учениците си и като вкусим храна заедно с вас, ще ви кажа къде са децата ви.

Родителите силно се зарадвали, тъй като светият отец обещал да покаже децата им и като отишли, бързо приготвили богата трапеза. Светият старец рекъл на учениците си:

- Да отидем където са отседнали родителите ви, но вие се постарайте да не казвате нищо, докато не ви кажа.

Двамата братя отвърнали:

- Както заповядаш, отче, така и ще бъде.

Тогава старецът продължил:

- Да споделим с тях трапезата и да побеседваме. Това не ще навреди на спасението ви. Вярвайте ми, че какъвто и труд да предприемете заради добродетелта, вие не ще достигнете мярката на съвършенството на вашите баща и майка.

След това те отишли в гостилницата, приютила Ксенофонт, и

седнали на предложената им трапеза. Те се хранели заедно и беседвали за назидателни неща. След това блажените Ксенофонт и Мария се обърнали към стареца:

- Отче свети, как живеят нашите деца?

Светецът отговорил:

- Доблестно се трудят за спасението си.

На това родителите казали:

- Бог, Който устройва спасението на всички хора, да им дарува да бъдат истински работници на лозето Христово!

След това Ксенофонт отново се обърнал към стареца:

- О, колко са добри, отче, тези твои ученици! О, да би могло и нашите деца да бъдат такива! Душите ни силно възлюбиха тези млади монаси. Веднага щом ги видяхме, сърцата ни се развеселиха, все едно че видяхме собствените си деца.

Тогава старецът рекъл на Аркадий:

- Разкажи ни, чедо, къде си роден, как си възпитан, как си дошъл тук?

Аркадий започнал да разказва така:

- Аз, отче, и този мой брат сме родом от Византион, синове сме на един от най-първите сановници в царските палати. Възпитани сме в благочестие. Нашите родители ни изпратиха в Берит да се учим на елинска мъдрост. Когато плавахме, корабът ни се разби от вълнението при една морска буря и всеки от нас, като се хвана за дъска от разбилия се кораб, плуваше натам, накъдето го носеха вълните. По Божие милосърдие ние останахме живи и бяхме изхвърлени от морето на сушата.

Докато той още говорел, родителите узнали, че това са децата им и веднага възкликнали:

- Ето ги нашите деца! Ето плодът на утробата ни! Ето светилниците на очите ни!

Като се хвърлили на шиите им, те ги целували с любов и плачели от радост. Старецът също се просълзил. След това всички станали, въздали слава и благодарение на Бога и се веселили, прославяйки великия и дивен Божий промисъл.

След това Ксенофонт и другарката му помолили светия старец да постриже и тях в монашески чин. Те били постригани от ръката на прозорливия старец и научени от него на монашеските правила. Старецът им заповядал да живеят не заедно, а поотделно. След немного време всички те се разделили. Мария отишла в девически манастир, а Иоан и Аркадий, като се простили с родителите си, отишли със стареца в пустинята. Ксенофонт, като изпратил свои служители във Византион, наредил да продадат дома му и цялото имущество, раздал всичко на бедните, пуснал робите на свобода, а той самият, като намерил една килия в пустинята, се предал на безмълвие.

Така те служили на Бога до края на живота си и се сподобили с велики дарове от Него: Иоан и Аркадий просияли като светила сред пустинножителите и като проживели много години, предузнали за кончината си и отишли при Господа. Преподобна Мария извършила много чудеса, изцерявала слепи, изгонвала бесове и след блажената си кончина преминала от земята на небето. Преподобният Ксенофонт също получил от Бога дар на чудотворство и прозорливост; той предсказвал бъдещето и бил съзерцател на велики тайни, а след това отишъл да съзерцава това, което човешко око не е виждало, и да се наслаждава на лицезрението на Лицето Божие. Така преподобният Ксенофонт, блажената Мария и

светите им деца - Иоан и Аркадий, които усърдно възлюбиха Бога, послужили ревностно на Господа с праведен и богоугоден живот и били причислени към лика на светиите от Светейшия Владика, Христа, нашия Спасител, Комуто с Отца и Светия Дух слава, чест и поклонение во веки. Амин.

Тропарь преподобных

глас 4

Боже отец наших,/ творяй присно с нами по Твоей кротости,/ не отстави милость Твою от нас,/ но молитвами их// в мире управи живот наш.

Кондак преподобных

глас 4

Житейского моря избегше,/ Ксенофонт праведный/ с супружницею честною/ на Небесех свеселятся с чады,// Христа величающе.

Ин кондак преподобных Ксенофонта, Марии и чад их

глас 4.

В заповедех бодрствовал еси Владычних,/ нищим расточивый твое богатство, блаженне,/ тихо с супружницею и чады твоими,/ темже наследуете/ Божественное наслаждение.

**В памет на светите мъченици Анания
презвитер, Петър, тъмничен ключар, и на
седем воини с тях († 295 г.)**

Свети Анания още от дете се отличавал с благочестие.

Даден да се учи на четмо и писмо, още в детството си той се прилепил към четенето на божествените книги. Затова, когато

пораснал, бил направен от народа дякон, макар и против волята му, а после и презвитер, независимо от младите му години. При гонението на Диоклетиан Анания, като християнин, бил представен пред съдията. Независимо от убеждаванията и заплахите, той останал непреклонен и всенародно изповядал Христа, осмял езическите богове в храма и с едно духване съборил идолите и разрушил самия храм. След това Анания бил затворен в тъмница, където на седмия ден бил удостоен с явяването на Христа, а на дванадесетия ден - с явяването на Светия Дух във вид на гълъб. След тези видения тъмничният страж, на име Петър, повярвал в Христа и те двамата били изправени пред новия управител, който заповядал да поставят свети Анания в нагорещен тиган, след което да стържат тялото му и да го посипят със сол; а Петър наредил да поставят върху горящи въглени. След това те били затворени в силно нагорещена баня, но след три дни били намерени невредими. При това чудо седем воини се обърнали към Христа, за което били жестоко бити с плетени бичове. После деветимата били хвърлени в огън, но след като им се явил Дух Свети във вид на гълъб, останали невредими. Свети Анания бил хвърлен на диви зверове, но останал цял. Накрая всички те били удавени в морето. По пътя Анания кръстил седемте обърнали се воини. Телата на светите мъченици били изнесени на брега и били погребани с чест от християните, при което подавали различни изцеления.

В памет на преподобния Симеон Ветхи († 390 г.)

Преподобният Симеон, наречен “Ветхи”, от младите си години водел пустинно житие, поселвайки се в една пещера в Сирия, в съвършено уединение. Животът му протичал в строг

пост, непрестанна молитва и богомислие. За храна му служели само тревите, растящи около пещерата. Подвизавал се така в продължение на много години. А когато при него започнали да се стичат желаещи да го видят и чрез това нарушавали безмълвието му, той оставил пещерата и се преселил на планината Аман, но и тук не намерил покой от множеството хора, стичащи се при него. Тогава той се оттеглил на Синайската планина. Но Бог не благоизволил преподобният да остане на Синай, понеже трябвало да послужи на спасението на другите на предишното място на подвизите си. Затова преподобният се върнал на връх Аман. Под негово ръководство за кратко време тук били построени две монашески обители: една - на върха, и друга - в полите на планината. Управлявайки обителите, преподобният Симеон наблюдавал поверените на ръководството му подвижници, ободрявал ги и ги укрепявал в подвизите на благочестието, предупреждавал ги за нападенията и козните на врага на нашето спасение и ги ръководел в борбата с него, подтиква ги към вътрешно внимание, предразполагал ги към кротост, снисходителност към ближните, великодушие към враговете. Заради непрестанните си подвизи преподобният получил от Бога благодат да повелява дори на дивите зверове. Като поживял богоугодно, той починал в дълбока старост с мир в Господа.

В памет на свети Иосиф Солунски († 830 г.)

Свети Иосиф, архиепископ

Солунски, брат на преподобния Теодор Студит, от младите си години се подвизавал заедно с него под ръководството на чичо си - преподобни Платон, който основал манастир в Сакудион. Заедно с брат си свети Иосиф изобличил незаконното бракосъчетание на император Константин. Доведен в Константинопол, той бил мъчен с глад и накрая бил изпратен на заточение на безплоден остров, където бил хвърлен в тъмница. Император Михаил Рангав

позволил на свети Иосиф да се завърне от заточение. При Лъв Арменин той претърпял гонение за иконопочитанието. Лъв го подложил на мъчения заедно с брат му и после го затворил в тъмница. След известно време царят настоял те да се подпишат под иконоборческото изповедание на вярата. Свети Иосиф се отказал и бил хвърлен в друга смрадна тъмница. Впоследствие Михаил Пелтек освободил и него заедно с другите монаси, пострадали за иконопочитанието. Свети Иосиф починал с мир в Студийската обител, където прекарал последните години от живота си.

ЧЕТИ-МИНУТИ

{{_LINK1_}}